Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/157253,Historia-Polakow-w-Wolnym-Miescie-Gdansku-w-roku-100-rocznicy-powstania-Klubu-Sp.html
23.04.2024, 12:50

Historia Polaków w Wolnym Mieście Gdańsku w roku 100. rocznicy powstania Klubu Sportowego Gedania. Nasze inicjatywy

Upamiętnienia, wystawy, publikacje i najnowszy kalendarz IPN z życiorysami Polaków z WMG. Prezentujemy działania IPN Gdańsk.

Archiwum · Nauka · Edukacja · Śledztwa
Lustracja · Poszukiwania · Upamiętnienia

Archiwum · Nauka · Edukacja · Śledztwa
Lustracja · Poszukiwania · Upamiętnienia

IPN ODDZIAŁ W GDAŃSKU

GDAŃSKI KLUB SPORTOWY POLSKICH PATRIOTÓW
IPN ODDZIAŁ W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ W GDAŃSKU

GDAŃSKI KLUB SPORTOWY POLSKICH PATRIOTÓW
IPN ODDZIAŁ W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ
W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ
W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ
W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ
W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ
W GDAŃSKU

IPN ODDZIAŁ
W GDAŃSKU

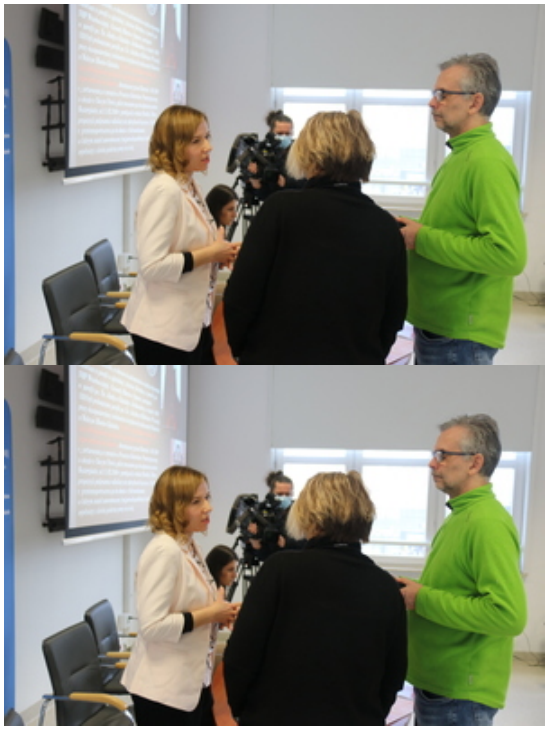

W siedzibie IPN Gdańsk (Al. Grunwaldzka 216) 5 stycznia odbył się briefing prasowy poświęcony historii Polaków w Wolnym Mieście Gdańsku w roku 100. rocznicy powstania Klubu Sportowego Gedania.

Podczas spotkania z dziennikarzami dyrektor IPN Gdańsk prof. Mirosław Golon wraz ze współpracownikami – Katarzyną Lisiecką, naczelnikiem OBUWiM oraz Krzysztofem Drażbą, naczelnikiem OBEN, przedstawili najważniejsze rocznicowe inicjatywy. Spotkanie poprowadził dr Jan Hlebowicz, asystent prasowy.

> – Historia Gedanii, klubu ściśle związanego z instytucjami Państwa Polskiego, dalece wykracza poza aktywność sportową. W ramach Gedanii, organizacji do której należało kilkuset członków, prowadzona była działalność kulturalna, oświatowa, charytatywna, konspiracyjna – mówił prof. Golon.

> – Polacy mieszkający w Wolnym Mieście Gdańsku byli szykanowani w okresie po 1918 roku, eksterminowani po roku 1939, a niektórzy nawet brutalnie represjonowani po 1945 roku. Ponosili straszną ofiarę z powodu swojego

przywiązania do polskości. IPN Oddział w Gdańsku w roku 100. rocznicy powstania Gedanii o wielu tych postaciach przypomni – dodał.

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej opracowało infografiki „Polacy w Wolnym Mieście Gdańsku 1920–1939” zawierające główne fakty historyczne oraz dane statyczne o Polakach w WMG. Infografika przygotowana została przez dr Barbarę Męczykowską.

IPN Gdańsk wydał także [kalendarz ścienny na 2022 rok „»Nie rzucim ziemi skąd nasz ród…«. Polacy w Wolnym Mieście Gdańsku”] z biogramami wybitnych Polaków prowadzących działalność polityczną, społeczną, kulturalną w Wolnym Mieście Gdańsku.

Bezpłatny kalendarz można odebrać w siedzibie IPN Gdańsk (Al. Grunwaldzka 216) od 10

stycznia do wyczerpania zapasów (w dniach roboczych, w godzinach od 8.00 do 16.00). Liczba kalendarzy jest ograniczona.

OBEN IPN Gdańsk przygotowuje wystawę modułową „Polacy w Wolnym Mieście Gdańsku”.

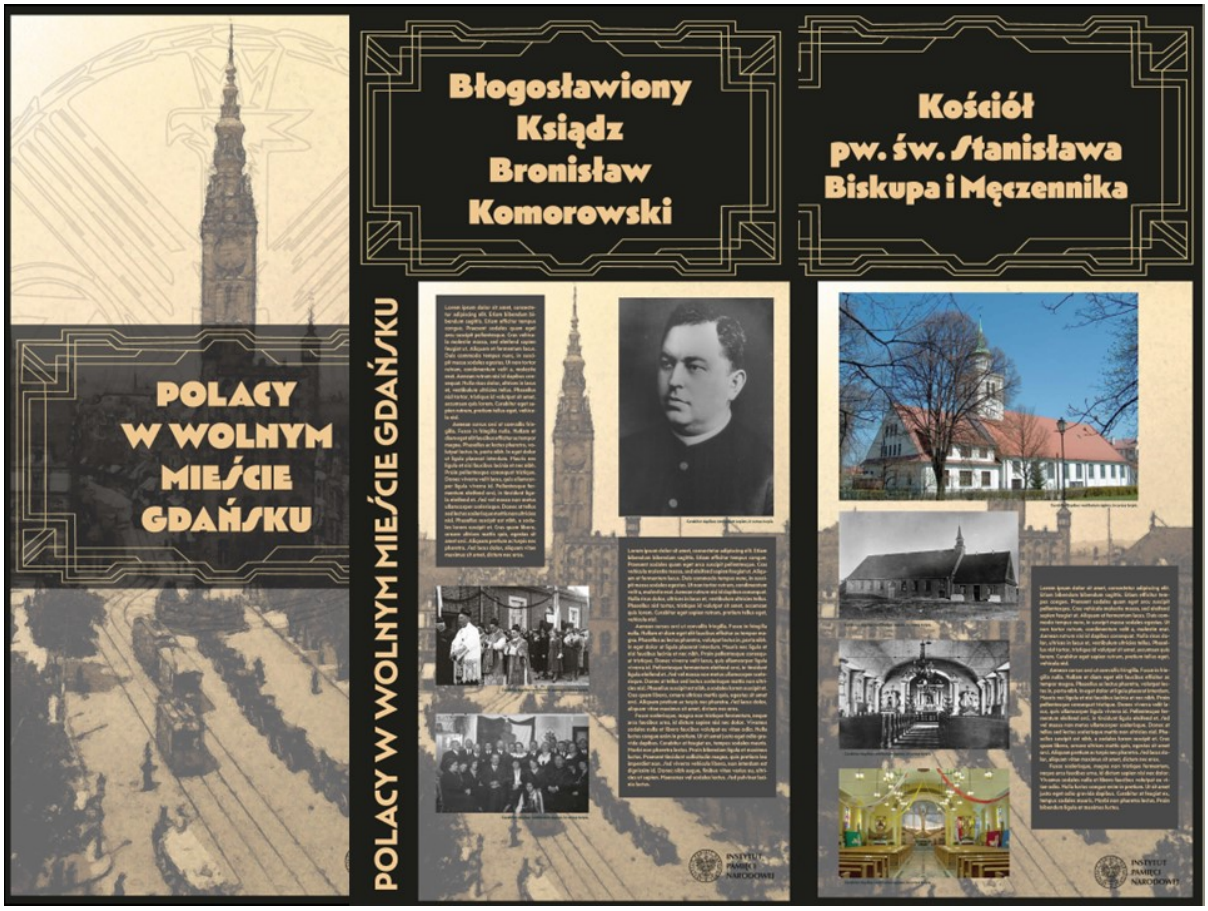

W tym roku odbędą się spacery historyczne śladami polskich instytucji i firm w WMG, podczas których wykorzystana zostanie technologia rzeczywistości wirtualnej (VR).

OBEN IPN Gdańsk zorganizuje też rajd rowerowy śladami Polaków w Wolnym Mieście Gdańsku.

W przygotowaniu jest publikacja popularnonaukowa „»Nam Polakom w Gdańsku więcej niż komukolwiek potrzeba wykształcenia charakterów, tężyzny moralnej i dyscypliny narodowej«. Sportowcy i działacze Klubu Sportowego Gedania”. Planowana premiera – wrzesień 2022 r.

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Gdańsku przygotowało spis polskich patriotów, działaczy na rzecz krzewienia polskości w Wolnym Mieście Gdańsku, 1500 nazwisk, biogramów, danych adresowych gotowych do zamieszczenia w publikacji, w aplikacji po miejscach pamięci, na wystawie, w folderach i na pocztówkach.

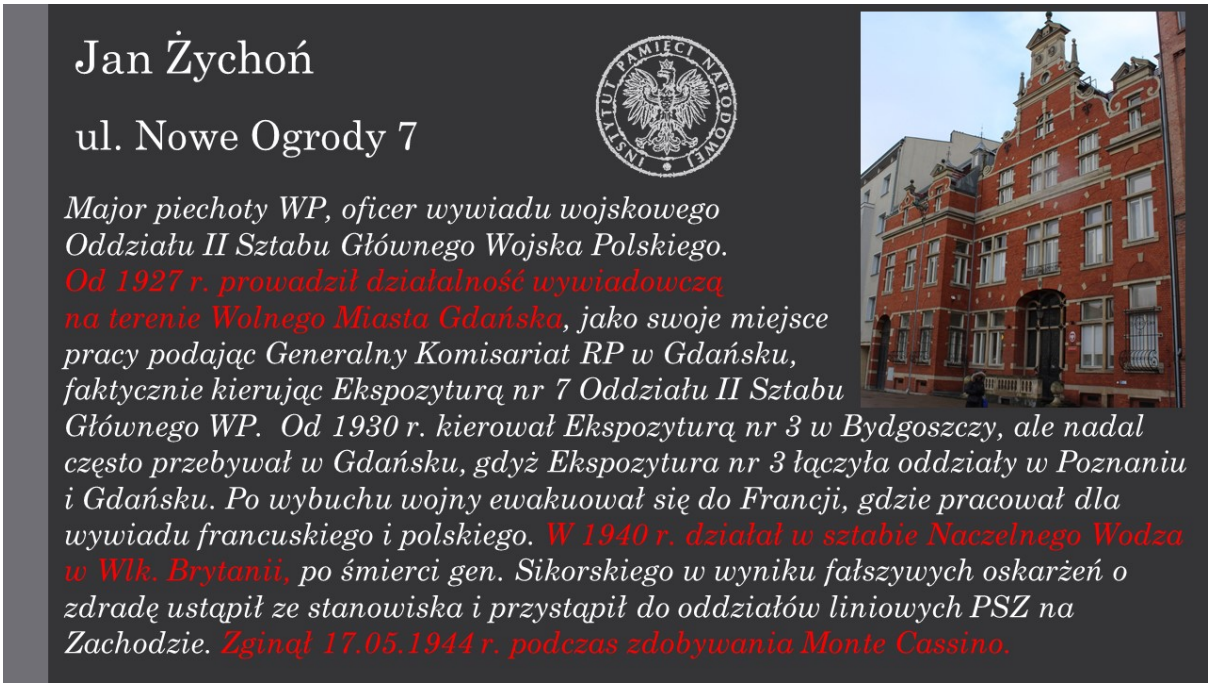

Planowane jest także stworzenie pocztówek z biogramami Polaków z WMG, które będzie można umieszczać w przygotowanym przez IPN specjalnym, okolicznościowym wydawnictwie.

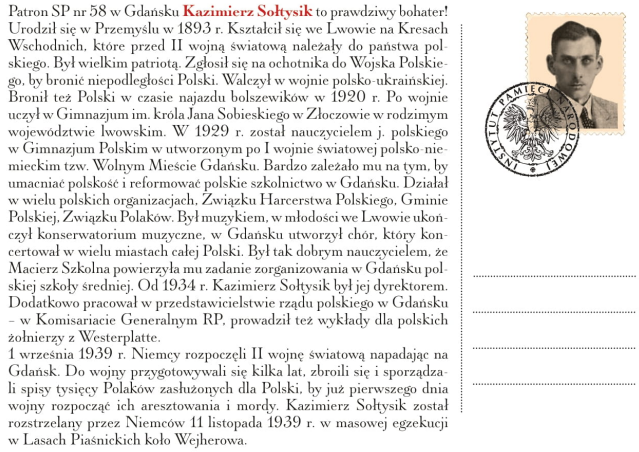

Patron SP nr 58 w Gdańsku **Kazimierz Sołtysik** to prawdziwy bohater! Urodził się w Przemyślu w 1893 r. Kształcił się we Lwowie na Kresach Wschodnich, które przed II wojną światową należały do państwa polskiego. Był wielkim patriotą. Zgłosił się na ochotnika do Wojska Polskiego, by bronić niepodległości Polski. Walczył w wojnie polsko-ukraińskiej. Bronił też Polski w czasie najazdu bolszewików w 1920 r. Po wojnie uczył w Gimnazjum im. Króla Jana Sobieskiego w Złoczowie w rodzimym województwie lwowskim. W 1929 r. został nauczycielem j. polskiego w Gimnazjum Polskim w utworzonym po I wojnie światowej polsko-niemieckim tzw. Wolnym Mieście Gdańsku. Bardzo zależało mu na tym, by umacniać polskość i reformować polskie szkolnictwo w Gdańsku. Działał w wielu polskich organizacjach, Związku Harcerstwa Polskiego, Gminie Polskiej, Związku Polaków. Był muzykiem, w młodości we Lwowie ukończył konserwatorium muzyczne, w Gdańsku utworzył chór, który koncertował w wielu miastach całej Polski. Był tak dobrym nauczycielem, że Macierz Szkolna powierzyła mu zadanie zorganizowania w Gdańsku polskiej szkoły średniej. Od 1934 r. Kazimierz Sołtysik był jej dyrektorem. Dodatkowo pracował w przedstawicielstwie rządu polskiego w Gdańsku – w Komisariacie Generalnym RP, prowadził też wykłady dla polskich żołnierzy z Westerplatte.

1 września 1939 r. Niemcy rozpoczęli II wojnę światową napadając na Gdańsk. Do wojny przygotowywali się kilka lat, zbroili się i sporządzali spisy tysięcy Polaków zasłużonych dla Polski, by już pierwszego dnia wojny rozpocząć ich aresztowania i mordy. Kazimierz Sołtysik został rozstrzelany przez Niemców 11 listopada 1939 r. w masowej egzekucji w Lasach Piaśnickich koło Wejherowa.

OBUWIM IPN Gdańsk realizuje tablice pamiątkowe w hołdzie „Gdańskim Orłom”.

Wśród nich jest wykonane już upamiętnienie poświęcone Kazimierzowi Sołtysikowi, dziennikarzowi, nauczycielowi, uczestnikowi walk o granice II Rzeczypospolitej, współtwórcy polskiej oświaty w Wolnym Mieście Gdańsku.

Jednym z planowanych działań jest wykonanie tablic-witraży oraz innych upamiętnień.